

Dr. W. Visser

- eerste directeur museum -
vandaag 65

Zelf vloeren
nog geboend

DEN HAAG, 10 mei. — In zijn moderne Haagse flat — met uitzicht op duinen en enig lente-fris struweel — viert vandaag dr. W. J. A. Visser zijn vijf- en-zestigste verjaardag. Aan belangstelling zal het deze bekende kunsthistoricus niet ontbreken. Allerm minst is uitgesloten dat met name uit Eindhoven enige attenties naar de residentie zullen overkomen. Want dr. Visser is van niet geringe betekenis voor de culturele ontplooiing van het voor-oorlogse Eindhoven geweest.

Ruim dertig jaar geleden stond dr. Visser aan de wieg van het gloednieuwe Van Abbe-Museum. Hij werd de eerste directeur, en bekleedde als zodanig een functie, die anderhalve dag per week in beslag nam. Dr. Visser organiseerde in Eindhoven de eerste exposities van betekenis, hield lezingen, adviseerde bij kunstaankopen van plaatselijke verzamelaars (de familie Philips bijvoorbeeld) en gaf een stevige impuls aan de interesse voor beeldende kunst in het algemeen en moderne kunst in het bijzonder.

Leraar

Dr. W. J. A. Visser werd in Zeist geboren. Hij studeerde aan het Gymnasium Augustinianum in Eindhoven (1917—1923) en daarna aan de Rijksuniversiteit in Utrecht (geschiedenis, kunstgeschiedenis en Nederlandse letteren). Na zijn doctoraal vertrok hij naar Rome, waar hij colleges liep aan het Pauselijk Archeologisch Instituut en daarna naar Bonn. In 1934 keerde hij terug naar Eindhoven, waar hij aanvankelijk enige tijd les gaf aan het Gymnasium Augustinianum. Daarna werd hij benoemd tot leraar geschiedenis en kunsthistorie aan het Joriscollege.

In 1938 werd dr. Visser geroepen om het kersverse Van Abbemuseum te gaan leiden. In 1939 werd hij bovendien stadsarchivaris van Eindhoven. Beide functies legde hij neer in 1942 omdat hij zijn beleid niet in overeenstemming wilde brengen met de eisen, die het NSB-bewind in Eindhoven stelde.

Militair gezag

Na de oorlog was dr. Visser enige tijd in dienst van het militair gezag als monumentsofficer. In deze functie heeft hij menig monument in Eindhoven en omgeving — later ook in andere delen van ons land — voor de ondergang behoed. „De in de oorlog beschadigde monumenten waren in die tijd geliefd bij de slopers”, zegt hij. „Ze hadden van die lekkere zachte steentjes, die men zo goed kon gebruiken bij de aanleg van wegen. Alleen in dienst van het Militair Gezag kon je daar wat aan doen. Ik heb heel wat gebouwen kunnen redden, eenvoudig door er een bordje bij te plaatsen”.

In 1953 vertrok dr. Visser naar Den Haag, waar hij nog steeds geschiedenis en kunsthistorie doceert aan diverse scholen. Bovendien is hij zeer actief als essayist. Een dikke turf over de westelijke beschaving — vertaald in het Italiaans — staat op zijn naam. Een nieuwe studie, getiteld: „Het Noorden spreekt” ligt klaar voor publikatie. In zijn fraaie antieke kasten bewaart hij bovendien tal van publicaties voor tijdschriften en encyclopaedieën.

Bescheiden

„Maar met de grootst mogelijke liefde”, aldus dr. Visser, „denk ik nog altijd terug aan mijn Eindhovense museum-tijd. Het begin was uiteraard heel bescheiden. De collectie bestond voornamelijk uit de fraaie verzameling van Van Abbe, aangevuld met enkele schenkingen. Van het begin af aan heb ik er naar gestreefd, het museum boven het plaatselijk niveau uit te tillen. Mijn ideaal was toen al, dat het Van Abbemuseum een moderne collectie zou krijgen, die ver buiten Eindhoven om aandacht zou vragen.

DR. W. VISSER

Door mijn opvolgers is dat op een voortreffelijke wijze gerealiseerd. Mijn eigen mogelijkheden waren in die tijd zeer beperkt. Bovendien moest ik vrijwel alles alleen doen: zelf de vloeren boenen, zelf de schilderijen ophangen. Ik heb nog licht aan laten leggen ook. Toch heb ik tentoonstellingen kunnen arrangeren van mensen als Mondriaan, Jan Sluyters, van Belgische kunstenaars en van het kunstbezit in Noord-Brabant. Bovendien gaf ik in het museum cursussen met de projectielantaarn. Een lantaarn overigens, die ik op een school moest lenen, want de gemeente had helemaal niets op dit gebied. Het ding moest nota bene nog met water gekoeld worden. Die lezingen waren overigens een succes. Soms zaten er honderden mensen in de zaal. Ik heb ook een kring „Vrienden van het museum” opgericht. Zoiets moest allemaal heel voorzichtig gebeuren.

gengens een succes. Soms zaten er honderden mensen in de zaal. Ik heb ook een kring „Vrienden van het museum” opgericht. Zoiets moest allemaal heel voorzichtig gebeuren.

Moderne koers

Van meet af aan heb ik gestreefd voor een moderne koers. Ik heb ook meteen relaties aangeknoopt met Sandberg van „Het Stedelijk” in Amsterdam. Van hem kreeg ik belangrijke werken in bruikleen. Dat betekende nogal wat in Eindhoven. Sommigen waren er helemaal niet van gediend. Zij wilden een rustig, plaatselijk museum met een plaatselijke collectie, die altijd te bezichtigen was. En daarmee basta.

Na de oorlog heeft de gemeente de zaak groots aangepakt. Er kwamen ruime financiële mogelijkheden en er werd een uitstekende full time kracht aangetrokken. Met veel vaart is de opbouw van een moderne collectie aangepakt. Er is voortreffelijk aangekocht. De heer De Wilde heeft heel goed werk verricht. Eindhoven heeft nu een museum dat in geen deel onder hoeft te lopen voor het Stedelijk in Amsterdam. Eindhoven kan daar trots op zijn. Zoals ik trots ben dat ik daar de eer-